

Biotalouden yrittäjäyys – Uusia mahdollisuuksia ja toimintamalleja

PTT-seminaari 27.11.2017

Heidi Forsström-Tuominen
Tutkimuspäällikkö (liiketalous), KTT
Pellervon taloustutkimus PTT

Biotalousden kasvutavoitteiden saavuttamiseksi on luotava nopeasti ja kestävästi uusia yrityksiä sekä uudistettava olemassa olevaa liiketoimintaa.

Ks. Suomen biotalousstrategia

Yrittäjyyden ydin?

Yrittäjyys on uusien mahdollisuuksien tunnistamista tai luomista ja toteuttamista

(Alvarez & Barney, 2007; Ardichvili et al., 2003; Eckhardt & Shane, 2003;
McMullen & Dimov, 2013; Shane & Venkataraman, 2000).

Yrittäjyysmahdollisuuden käsite

- Yrittäjyysmahdollisuus on tilanne, jossa esitellään uusia tulevaisuuden tuotteita, palveluita, raaka-aineita, markkinoita tai organisointimetoja muodostamalla uusia keinoja, lopputuloksia tai keinojen ja lopputulosten yhdistelmiä (Eckhardt & Shane, 2003; Shane & Venkataraman, 2000)
- Keskeistä ovat siis uudet keino-lopputulos –viitekehykset sekä edistyksen ja muutoksen tuominen toimintaympäristöön (Harper, 2008)
- Mahdollisuuksia voidaan *sekä tunnistaa että luoda* (esim. Shane & Venkataraman, 2000)
- Mahdollisuuksiin liittyvät prosessit ovat olennaisesti muuttuneet ja painotus siirtynyt luomiseen ja uudenlaisiin yrittäjyyden agentteihin ja toimintamalleihin (Forsström-Tuominen, 2015)

Yrittäjyysmahdollisuuksien konteksti

Kuva: Stefan Stefancik

Yrittäjyysmahdollisuuksia voidaan tunnistaa tai luoda ja toteuttaa sekä uusissa että olemassa olevissa organisaatioissa.

Yrittäjyysmahdollisuudet biotalousdessa

Biomahdollisuuksien perusta

- 1) Pohjalla maailmanlaajuiset ongelmat sekä kestävän kehityksen ja vastuullisuuden periaatteet
- 2) Kuluttajakäytännön pitkän aikavälin muutokset
- 3) Uusiutuvien biopohjaisten luonnonvarojen hyödyntäminen (metsät, maaperä, pellot, vesistöt)
- 4) Korkea osaaminen ja teknologinen kehitys
- 5) Toimijoiden välinen yhteistyö
- 6) Korkean arvonlisän (value added) tuotteet ja palvelut
- 7) Sekä kotimaan että ulkomaan markkinat

Kuva: Francesco Gallarotti

Olemassa oleva ja uusi liiketoiminta

- Biotalousden kasvun ytimessä on olemassa olevan teollisuuden kilpailukyvyn sekä toiminta- ja kasvuedellytysten kehittäminen
- Tuotannon ja toiminnan on monipuolistuttava ja kytkeydyttävä muiden yritysten toimintaan
- Olemassa olevan liiketoiminnan yhteyteen syntyy uusia yrityksiä ja biostartupeja
- Tuotannon sivuvirtojen ja jätteiden käsittely ja hyödyntäminen keskiössä olemassa olevan ja uuden linkityksessä
- Samaten palveluiden rooli biotalouden arvoketjuissa korostuu
- Palveluistumisesta mahdollisuuksia pk-yrityksille

Mahdollisuuksien luomisen ja toteuttamisen toimintamallit biotaloudessa

Biotalousdessa on vahvasti kyse uusista toimintamalleista eli siitä, *miten* uusia mahdollisuuksia luodaan ja toteutetaan.

Systemiset yhteistyömallit

- Biotalousden toimintamalleja ovat ekosysteemit sekä muut yhteistyö- ja verkostomallit
- Liiketoimintaekosysteemi on arvoverkosto, jossa yhteistyötä tekevät yritykset hyödyntävät täydentäviä kyvykkyyksiään ja resurssejaan tuotteen/palvelun asiakasarvon kasvattamiseksi ja innovaatioiden luomiseksi (Moore, 1993)
- Perinteiset toimialojen raja-aidat hälvenevät vertikaalisesti (esim. metsä-, energia-, teknologia-, kemian- ja rakennusala)
- Eri alojen ja eri kokoluokan yritykset osana samaa ekosysteemiä
- Alueelliset erot ja keskuskaupungit korostuvat

Ekosysteemin toiminta ja johtaminen

- Jatkuva muokkautuvuus
- Osapuolten välinen luottamus, vuorovaikutus ja tiedon jakaminen
- Koko ekosysteemin yhteinen visio ja tavoitetila
- Synergiaedut oltava selviä osapuolille
- Toimijoiden roolit ja niiden muutokset
- Ekosysteemissä saattaa olla johtava yritys, mutta ei aina (ks. esim. Moore, 1993; Zahra & Nambisan, 2012)
- Digitaaliset yhteistyöalustat työkaluina vuorovaikutuksen järjestämisessä ja ekosysteemin hallinnassa

Biotalousden mahdollisuuksien toteuttamisen tukeminen

Panostukset toimintaympäristöön ja rohkeisiin avauksiin

- Raaka-ainemarkkinoiden toimivuus ja kehitys
- Suomesta tehtävä investointeja houkutteleva toimintaympäristö
- Riskirahoituksen saatavuus erityisesti uusille yrityksille
- Julkiset hankinnat ja investoinnit tukena
- Koulutukseen ja tutkimukseen panostaminen
- Yhteistyöalustojen luominen
- Kokeilut ja pilotoinnit yhdessä asiakkaiden kanssa
- Ennakointi (markkinat, toimintaympäristö)

Kiitos!

Kysymyksiä tai kommentteja?

Heidi Forsström-Tuominen

Pellervon taloustutkimus PTT

040 836 4366

heidi.forsstrom-tuominen@ptt.fi

PTT-seminaari:

Uutta arvoa biotaloudesta?

Ohjelma

- **12.30 Saapuminen ja ilmoittautuminen**
- **13.00 Tervetuloa**
liiketoimintajohtaja Olli Lehtilä, OP
- **13.05 Tilaisuuden avaus**
toimitusjohtaja Iiro Jussila, PTT
- **13.10 Biotalous Suomen taloudessa
- rooli taantumassa ja piristymisessä**
ennustepäällikkö Janne Huovari, PTT
- **13.35 Uudet biotuotteet metsäsektorin arvoketjussa**
tutkimusjohtaja Paula Horne, PTT
- **14.00 Keynote: Structural Changes in the Global Bioeconomy - An Investor's Perspective**
president & CEO Don Roberts, Nawitka Capital Advisors
- **14.50 Tauko ja kahvi**
- **15.10 Uusi biotalous maataloudessa**
tutkimusjohtaja Kyösti Arovuori, PTT
- **15.35 Biotalous yrittäjyys**
tutkimuspäällikkö Heidi Forsström-Tuominen, PTT
- **16.00 Paneeli ja keskustelu**
toimitusjohtaja Ilkka Hämälä, MetsäGroup
osastopäällikkö Ilona Lundström, TEM
puheenjohtaja Juha Marttila, MTK
tieteellinen johtaja Anne Ritschkoff, VTT

juontaja Kimmo Mäkilä, PTT
- **17.00 Tilaisuuden päätös**
- **17-18 Cocktail-tilaisuus**